

## Fragment uit Coffre d'origine

Nanette huilde zakdoeken vol. Marie Christine wist dat het voorlopig geen zin had om te praten. Ze legde troostend haar arm om haar zusjes schouder en wachtte geduldig tot de huilbui overdreef.

Na geruime tijd stilte, onderbroken door gesnik en gesnotter, begon Nanette zich af te vragen wat Marie Christine kwam doen.

'Kwam jij voor iets speciaals?' vroeg ze ongeïnteresseerd.

Marie Christine glimlachte. 'Eigenlijk had ik iets leuks te melden', begon ze.

Nanette keek haar met waterige ogen aan. 'Leuks? Dat kan ik wel gebruiken op dit ogenblik', gaf ze toe.

'Wel, je weet dat we bij Maman aan het opruimen zijn', stak Marie Christine van wal. 'We zijn een heel mysterieuze koffer tegen gekomen en we kregen het slot niet open', probeerde ze haar verdrietige zus nieuwsgierig te maken.

Marie Christine en Kaat hadden al geprobeerd om het roestige slot te forceren maar er was geen beweging in te krijgen. Daarop hadden ze bedacht dat de slimste van hun drie misschien wel een oplossing wist.

'Oh?' was de tamme commentaar van Nanette.

Na de dood van hun grootmoeder, enkele jaren geleden, was alles in het huis blijven staan. Hun vader had geen afstand kunnen doen van zijn ouderlijk huis. Nu het huis al geruime tijd leeg stond en de stad dreigde met leegstandsbelasting, was hij tot inkeer gekomen en wilde hij het alsnog van de hand doen. Hij had zijn dochters de opdracht gegeven om de inboedel te verdelen of op te ruimen. Omdat Nanette het druk had met haar boekenwinkel, had ze dat overgelaten aan haar zussen, Marie Christine en Kaat.

'Mm', mompelde Marie Christine. 'Ik dacht dat jij misschien wel geïnteresseerd was want ik denk dat het de 'Coffre d'origine' van Maman is.'

Nanette herinnerde zich nog iets van een familiekoffer of een 'coffre d'origine', zoals hun grootmoeder de kist genoemd had. Zou er werkelijk iets kostbaar in zitten? Langzaam begon bij Nanette de informatie door te sijpelen. 'Dé familiekoffer?' vroeg ze verbaasd.

Toen Marie Christine knikte, kwam er een glinstering in haar ogen. Maman had hen verboden om de kist te openen, zolang zij leefde. Maman had zelf willen bepalen wanneer ze haar kleindochters zou inwijden in de familiegeschiedenis. Helaas had een hersenberoerte haar dat voorrecht ontnomen. Op de fiets, op weg naar de mis, was ze ingestort. De beroerte was niet dadelijk fataal geweest maar twee dagen later was grootmoeder overleden aan een bijkomende hersenbloeding.

De drie zussen wisten dat ze geen neven en nichten hadden, dus ging de hele erfenis naar de enige zoon van Maman, Jozef Demeulenmeester, hun zwijgzame vader. Hij had, in een zeldzame dronken bui, verteld over de zussen van hun grootmoeder, Maman Anna. Ze stamden af van een Franse familie van adel die ooit connecties had gehad met het Hof van Lodewijk XVI. Maman Anna was de tweede dochter geweest van André Funest en José-Anne Dufours.

De oudere zus, Constancia, was gestorven als kind aan een of andere enge kinderziekte. Louisa was non geweest maar gestorven voor Kaat geboren was. Alleen de jongste zus van Maman, Charlotte leefde nog en bleek ergens in een of ander rusthuis te zitten. Tante Charlotte was getrouwd geweest met Hugo Gebreurs maar had geen kinderen. Verder was heel dat adellijk verleden een zorgvuldig bewaard geheim gebleven.

'Waar wachten we dan nog op?' vroeg Nanette overdreven enthousiast.

Marie Christine bekeek haar zusje nog eens goed en hoopte maar dat ze haar niet in een manische bui gebracht had. Haar zusje was met momenten nogal labiel. Maar de koffer lonkte...

'Ik heb de 'coffre d'origine' in mijn kofferbak zitten', begon Marie Christine.

Nanette stond op en vertrok naar de slaapkamer. 'Ik trek iets anders aan', zei ze over haar schouders. Even later stonden ze bij de kleine Honda van Marie Christine. In de kofferbak stond de kist. Nanette liet er haar hand over dwalen. Ze kon nog niet geloven dat het uiteindelijk dan zover was. Ze voelde zich droevig want ze had het verhaal veel liever van Maman zelf gehoord. Ze had Maman hard gemist, zij misschien nog het meest van hen. Maman had ervoor gezorgd dat zij geschiedenis was gaan studeren. Haar droom was altijd geweest om daar ook iets mee te gaan doen, maar het lot had anders beslist. Ze was na haar studies, met haar kamergenote, een boekenwinkeltje gestart. Eerst had ze gedacht om dat maar eventjes te doen, tot ze de kans zou krijgen om iets met haar opleiding te doen. Maar het winkeltje draaide bijzonder goed zodat ze op dit ogenblik eigenlijk met niets anders bezig kon zijn. Haar partner in de zaak, Denise, deed vooral het bestelwerk en de boekhouding. Nanette zorgde ervoor dat de winkelrekken bijgevuld bleven en dat het winkeltje uitblonk in gezelligheid. Ze had het altijd fijn gevonden om klanten te bedienen en mensen te helpen met hun zoektocht naar iets speciaals. Haar vriendelijkheid lokte klanten keer op keer terug naar 'Het Perkament'.

'En?' haalde Marie Christine haar uit haar gedachten.

'Kom, we dragen hem naar de lift', schoot Nanette in actie.

Samen droegen ze de houten kist naar de lift en verder naar haar appartement.

'Waar zetten we hem neer?' vroeg Marie Christine, terwijl ze met opgetrokken wenkbrauwen naar de chaos in de kamer keek.

'Daar bij het raam...' knikte Nanette.

Ze zetten de kist voorzichtig neer en Nanette zonk op haar knieën erbij. Ze kon nog steeds niet geloven dat ze eindelijk zouden te weten komen wat er nu zo kostbaar was aan de 'coffre d'origine'.

Ze bekeek de kist eens goed. Het was een houten kist met een bol deksel dat al heel oud moest zijn. Hij was ooit geverfd geweest want hier en daar waren er nog resten rode verf zichtbaar. Bovenaan zat er roestig ijzerwerk. Ook het slot had zijn beste tijd gehad. Het leek alsof het slot in elkaar geroest was. Ze had dit soort kisten eerder gezien. Ze schatte dat de kist uit de tijd van de Franse Revolutie kwam. Haar vingers gleden voorzichtig en bijna liefdevol over de randen van de kist. Plots voelde ze aan de achterzijde een knopje. Ze drukte. Krakend hoorden ze het slot open springen.

Marie Christine keek verbaasd naar Nanette. Ze lachte.

'Tja, dan is mijn studie toch nog voor iets goed geweest...' zei Nanette grijnzend.

Ze kon haar ongeduld bijna niet meer bedwingen. De kist ging aan de andere kant open. De zussen draaide de kist om en duwden nieuwsgierig het deksel verder omhoog. Ze staken tegelijk hun hoofden in de kist en deinsden beiden achteruit. De geur was zo sterk dat hij adembenemend was. Geuren van oudheid en duffe kruiden kwamen vrij. Nanette keek geschrokken naar Marie Christine.

'Ik ruik lavendel...' zei Nanette terwijl ze haar kippenvel probeerde te negeren.

'Rosemarijn en tijm...' vulde Marie Christine aangedaan aan.

Ze keken beiden naar de open kist. Ze was goed gevuld met papieren rollen, leren buideltjes, schilderijtjes, pakjes in bruin papier, een mes en brieven.

Nanette moest even wachten. Het duizelde in haar hoofd. Ze kreeg hoofdpijn en beelden flitsten door haar hoofd. Ze hoorde stemmen, hoefgeklatter, het klotsen van de golven... Alles door elkaar alsof er verschillende filmen tegelijk in haar hoofd afspeelden. Ze kon geen enkel volgen. Ze zat als versteend met een lijkleek gezicht. De lavendel drong in haar neus en vulde haar hele hoofd. Ze deed haar ogen dicht en gaf zich over aan dat zweverig gevoel. Ze zag enorme velden lavendel voor haar ogen

verschijnen. Ze liep door de rijen paarse bloemen en voelde een ijl en high gevoel. Haar handen streelden de paarse bloemen die veranderden in paarse vlinders. De vlinders vlogen met haar mee, eerst klein daarna groter en groter. Ze zag hun gezichten. Het waren geen vlinders meer maar elfen, bijna zo groot als zichzelf. Ze fladderden om haar heen. Ze zongen een lied in een hoge, fijne trilling. De paarse vleugels werden doorschijnend, daarna wit... De elfen transformeerden in engelachtige wezens. Eentje kwam er dicht bij haar vliegen. Ze had heel sprekende groenblauwe ogen en goudblonde krullen. Ze nam haar handen en trok haar mee. Haar mooie mond sprak woorden die ze niet begreep. Ze wilde meevliegen maar de mooie gevleugelde dame begon te verdwijnen. Ze vervaagde en loste langzaam op om plaats te maken voor een ander gelaat.

'Nanette...' fluisterde Marie Christine dwingend terwijl ze in haar handen kneep. 'Nanette, toe. Word wakker...' De paniek klonk door in haar stem.

Nanette opende haar ogen en keek verbaasd in de blauwe ogen van haar zus. 'Wat?' vroeg ze.

'Je viel flauw...' zei Marie Christine opgelucht met een zucht. Ze hielp haar zus overeind. Ze had de kist ondertussen terug dicht geduwd. 'Ik denk dat de geur je te machtig werd. Heb jij de laatste dagen wel gegeten?' Nanette schudde langzaam haar hoofd. 'Dat dacht ik al. Ik zorg eerst voor wat eten...' zei Marie Christine en ging op zoek naar iets eetbaars in de bijna lege kasten.

Nanette kreeg even de tijd om op adem te komen. Ze probeerde haar vreemde ervaring als een video terug te spoelen. Marie Christine kwam ondertussen terug met een doos koekjes.

'Voila, ik heb nog wat gevonden. Begin hier al maar mee...' zei ze bemoederend.

'Dank je. Chrissie...' begon Nanette traag. 'Dat was heel vreemd, daarnet... Ik zag lavendelvelden. Het was alsof ik in de hemel was, te midden van lavendel. En die bloemekes veranderden in paarse vlinders... en van vlinders in elfen... Ze zongen een lied maar ik weet niet welk. En toen werden ze engelen...' Ze vertelde met veel tussenpauzes alsof ze naar de juiste omschrijving zocht. Marie Christine wachtte geduldig. 'Eentje kwam dichtbij. Ze had heel speciale ogen... en goudblonde krullen. Ze nam mijn hand en wilde dat ik meeging. Ze zei iets wat ik niet verstond en toen loste ze op...'

Het bleef even stil.

'En toen zag je mij weer...' vulde haar zus aan.

Nanette knikte. Ze keek naar haar oudere zus. Het licht speelde met haar kort geknipte, goudblonde haren. 'Haar haren leken op die van jou. Alleen had zij lange krullen...' zei ze nadenkend.

Marie Christine wachtte geduldig. Al van in hun kindertijd had Nanette van die vreemde dagdromen gehad. Marie Christine had geleerd om daar niet mee te lachen want voor Nanette waren die dromen heel realistisch en vaak kwamen ze uit.

'Ik stel voor dat we eerst wat gaan eten en drinken...' stelde Marie Christine voor.

Haar eerste bekommernis was niet meer de kist maar de toestand van haar zus. Ze had de invloed van het afgelopen weekend onderschat. Hoe lang was het al geleden dat ze wat gegeten had? Hoe diep was ze in haar emoties gedoken? Ze keek haar zusje bezorgd aan. Diepe kringen onder haar ogen wezen op het gebrek aan nachtrust. De rode neus was geschaafd van het vele snuiten. De wangen waren ingevallen door het gebrek aan eten. Haar anders zo mooie donker bruine krullen, hingen vettig en klitterig langs haar hoofd. Aan alles kon ze zien dat haar zusje de afgelopen dagen niet voor zichzelf gezorgd had. 'Jij gaat eerst onder de douche. Daarna gaan we buiten een luchtje happen en bij die Italiaan hier op de hoek wat eten...' besliste Marie Christine. 'En als je dan weer beter bent, kijken we weer verder in de kist...'

Nanette wist dat haar zus gelijk had. Ze sleepte zich recht en vertrok naar de badkamer.

Een uurtje of twee later kwamen ze terug in het appartement. Ze hadden lekker gegeten en Nanette voelde zich weer als herboren. Hoe had ze zich zo kunnen laten gaan?

Bij het binnenkomen in het appartement roken ze allebei weer het krachtige kruidenmengsel uit de kist. Als magneten werden ze er naar toe aangetrokken. Ze keken naar elkaar alsof ze iets wilden doen wat eigenlijk niet mocht. Ze knielden neer bij de kist en Nanette zocht het knopje om het slot te openen. Met een krakende klik sprong het open. Langzaam deden ze de kist helemaal open. Ze wachtten tot de eerste golf van geuren een beetje weg getrokken was.

Marie Christine kon zich niet meer bedwingen en keek in de kist. Ze haalde er een bundel papieren uit. Ze werden bij elkaar gehouden door een verkleurd, zijden lint. Ze koesterde het bundeltje in haar handen. Het leken brieven te zijn. In een zwierig handschrift stond er bovenaan in inkt een naam geschreven. Marie Christine kreeg hem niet gelezen en gaf het bundeltje door aan Nanette. 'Ik heb mijn leesbril niet bij', verontschuldigde ze zich.

'Monsieur Matthieu Fayeden', las Nanette voor. Ze trok het lint zachtjes los. Stofdeeltjes vlogen in het rond. Ze kriebelden Nanettes neus die in een niesbui los barstte.

Marie Christine kon van opwinding een giechel niet meer onderdrukken. 'Ik voel me net als de ochtend van Sinterklaas...' giechelde ze.

Nanette herkende dat gevoel en giechelde mee. Ondertussen liet ze de brieven door haar handen gaan. Ze vroeg zich af wie die Matthieu Fayeden was...

Marie Christine had iets anders uit de kist gevist. Het waren kleine leren buideltjes. Ze haalde er drie uit en opende het eerste. Ze snoof voorzichtig en gaf het buideltje door aan Nanette. 'Rozemarijn...' gokte ze.

Nanette durfde er niet aan ruiken. Ze reageerde nogal sterk op geuren en ze was niet van plan om nog eens buiten westen te gaan. Ze trok het buideltje terug dicht en legde het aan de kant bij het stapeltje brieven.

Marie Christine rook aan het tweede buideltje. 'Tijm... met nog iets anders bij...' zei ze deskundig. Haar jarenlange kruidenkennis kwam goed van pas. 'Ik vraag me af of die buideltjes speciale mengsels zijn', mijmerde ze.

Ondertussen was ook Nanette in de kist gedoken. Er lagen twee schilderijtjes in. Ze haalde ze er allebei uit en bekeek ze aandachtig. Het ene had groenblauwe ogen en goudblonde krullen. Nanette kreeg het warm en koud tegelijk. De rillingen liepen over haar rug.

'Dit is ze...' stamelde ze.

Marie Christine nam het schilderijtje over. 'Wie?'

'Die engel van daarstraks. Die iets kwam zeggen... die had dezelfde ogen...'

Dit kon toch geen toeval zijn? Het schilderij was een beetje bestoft en Marie Christine stond op. Ze kwam even later terug met een vochtige doek. Ze wreef voorzichtig over het schilderij zodat de kleuren weer tot leven kwamen. Ze hield het geschilderde doek wat van zich af en hield plots haar adem in. 'Nanette... Die heeft jouw ogen...' Ze hield het doek vlak langs Nanettes hoofd en vergeleek. 'Ik weet niet wie dit is... of was... maar je hebt haar ogen geërfd', besloot ze.

Nanette stond op en haastte zich met het doek naar haar slaapkamer. Voor de spiegel hield ze het schilderij naast haar hoofd. De gelijkenis was treffend. Ze ging nog wat dichterbij de spiegel hangen. Ze kon haar ogen niet geloven. Er lag precies dezelfde onderzoekende blik in als die van haar. Ongeloof deed haar ogen spreken in dezelfde taal als de dame op het doek. Ze zonk neer op het bed en keek naar het doek alsof het iets zou zeggen. Zo bleef ze geruime tijd zitten maar de dame op het doek zweeg.

'Nanette?' riep Marie Christine vanuit de woonkamer.

'Ik kom...' antwoordde Nanette terwijl ze terug liep.

'Vind je niet dat Kaat wat weg heeft van deze dame?' vroeg Marie Christine terwijl ze het andere schilderij omhoog hield.

Nanette nam het schilderij over en bekeek het aandachtig. 'Het zou een zus kunnen zijn...' Ze bekeek de twee schilderijen nauwkeurig. 'Deze dames zijn verwant. Je ziet het aan hun ogen, neus en mond. Ze hebben ook allebei krullend haar, de ene goudblond en de andere bruin.' Ze hield de schilderijen op armafstand. 'Ze zijn in dezelfde periode geschilderd want het lijkt dezelfde achtergrond. Ook de stijl van hun kleding lijkt me dezelfde... ergens rond 1810'. Ze zette de schilderijtjes aan de binnenkant in het deksel van de kist. De dames keken naar de zussen.

Ondertussen was Marie Christine weer verdiept in een paar kruidenbuideltjes. Ze vond de geuren fascinerend en probeerde uit te vissen wat in welke buideltjes zat. 'Ik weet dat ik één ding gemeen heb met mijn verre familie...' grinnikte ze tevreden. Ze voelde zich als een klein kind dat net haar lievelingsspeelgoed gekregen had.

Ondertussen zocht Nanette verder in de kist. Ze kwam een leren houder tegen met een hard voorwerp in. Ze opende het klepje en zag een wit en zwart handvat. Het had een ongewone vorm. Ze trok het uit de houder en zag dat het een dolk was. Het had twee snijdende kanten en was sierlijk afgewerkt. Het leek heel oud en heilig alsof het bij een hoge priesteres of zo gehoord had. Nanette nam het in haar hand en voelde een aangename warmte die ze niet verwachtte. Het leek alsof het haar bekend was maar ze zou in de verste verte niet weten waarvan. Ze streelde het roestige mes en stak het weer weg. Later zou ze het wel eens oppoetsen...

Ze rommelde nog wat verder in de kist en helemaal onderaan zag ze een lange leren buidel. Nanette duwde wat andere zaken opzij en haalde hem eruit. Ze bekeek het voorwerp en wist niet direct wat het was. Het leek een riem want er waren gespen aan maar anderzijds zou hij nergens in gepast hebben want hij was te dik. Aan de achterkant hield een koortje de buidel dicht. Er zat dus iets in. Nanette rook eraan. Het stonk naar gebruikt leer met een subtiele kruidengeur erdoor. Ze herkende lavendel. Nu moest ze weten wat erin zat. Ze probeerde uit te zoeken hoe het koordsysteem werkte en na wat prullen bleek het vrij gemakkelijk open te gaan. Haar adem stonk.

Marie Christine legde haar kruidenbuideltjes even aan de kant en kwam kijken. Nanette plooide de riembuidel helemaal open. Er lag een vlecht in. Het waren goudblonde haren die kunstig in elkaar gevlochten waren.

Nanette kreeg weer koude rillingen. Deze vlecht bracht heel intense emoties naar boven. Ze wist niet waarom maar deze buidel met zijn schat bracht haar helemaal in de war. Ze streelde zachtjes over het goudblonde haar. Het moest prachtig geweest zijn toen het nog bij de eigenaar behoorde. Waarom was dit haar afgesneden? Aan wie had het toe behoord? Wie had deze vlecht bijgehouden? Er dwarrelden allerlei vragen door haar hoofd. Ze bekeek de buidel nog eens goed. Aan het leer te zien, was de buidel vaak gedragen. Het leer was donker gekleurd van het vet en nog vrij plooibaar al had het een hele lange tijd in de kist gelegen.

'Chrissie, vind je het erg als ik deze vlecht houd?' stelde Nanette voor. 'Ik vind dat tot nu toe het meest mysterieuze stuk dat er tussenzit.'

'Wel, ik dacht eerder dat we de inhoud van de kist beter bij elkaar zouden laten. Ik vind het niet erg dat die hier blijft. Dan heb ik een reden om wat vaker naar hier te komen en zo hou ik het nog wat geheim voor onze jongens.'

Nanette dacht aan de drie zonen van Marie Christine. Ze waren nog te erg aan het puberen om de echte waarde van de kist te kunnen inschatten. Ze zouden brokken kunnen maken waar ze achteraf spijt van zouden krijgen. 'Mm, goed idee. Dan kan Kaat ook op haar gemak komen kijken als ze tijd heeft', ging Nanette akkoord.

Ze dacht aan haar jongere zus die het als alleenstaande moeder met twee opgroeiende tieners niet gemakkelijk had. Haar ex wilde geen alimentatie betalen zodat ze gedwongen was geweest om terug

bij haar vader te gaan wonen. Vader vond dat niet erg want in zijn huis en zijn hart was er nog plaats genoeg.

Nanette betastte de vlecht nog een keer. Het voelde zo vertrouwd aan en toch was deze vlecht voor haar nieuw en vreemd. Ze bekeek het kunstige vlechtwerk opnieuw. De kleine vlechtjes waren mooi en regelmatig van vorm. Diegene die ze gemaakt had, moest dit soort werk vaker hebben gedaan.